

μεγάλωνε μέρα με την ημέρα. Είχα αρχίσει να κάνω περιοδείες και στην Αυστρία και στη Γερμανία ακόμα, και η επιτυχία μου παντού ήταν μεγάλη. Έξωθεν, έγινε η επανένταξή μου του Μπέλα Κούν. Βρήκα ανακαταξιμώσιμους σ' αυτό το κίνημα, κατεδιώχθημ' ύστερα από πολλές περιπέτειες, κατόρθωσα να ξεφύγω και ν' αποβιβάσθω στη Νέα Υόρκη τὸ 1921.

» Λίγον κατὰ ἀρχότερα, καθήρτισα ἕνα θίασο ἀπὸ Οὐγγυρῶν ἠθοποιῶν, πού οἱ περισσότεροί ἦσαν πολιτικοὶ ἐξόριστοι, σάν καί μένα, καί ἀρχίσαμε νὰ δίνουμε στή Νέα Υόρκη, στὸ Κλίβλεντ καί σ' ἄλλες πόλεις, παραστάσεις οὐγγρικών ἔργων.

» Στὸ θίασό μας βρισκόταν καί μιὰ νέα Οὐγγαρέζα, με τὴν ὄψια δὲν ἄρχισα νὰ συνδεθῶ. Τὸ περιεργό δὲ εἶνε, ὅτι καί αὐτὴ τὸ ὄνομά ἦν Ἡλὸνα. Ἀγαπήθηκαμε θερμὰ καί ἀποφασίσαμε νὰ παντρευθῶμε. Ἦμιον βαθύτατα ἐρωτευμένοις μαζί της καί εἶχα ἀποφασίσει τὴ φορά αὐτή, ὅσα κίτρινα μάτια καί ἂν παρουσιάζονταν μπροστά μου, νὰ μείνω ἀνετηρέστος.

» Μὰ ἔκανα τοὺς λογαριασμούς μου χωρὶς τὸν Ξενοδόχο. Διὸ βδομάδες μετὰ τοὺς γάμους μου, ἐνὸς ἑταίρα σ' ἕνα θέατρο τοῦ Μπρούκλιν μαζί με τοὺς συναδέλφους μου, ἀντίκρισα πάλι, καθισμένη σὴν πρώτη σειρά τῆς πλατείας, τὴν γυναῖκα με τὰ κίτρινα μάτια! Τόσο μεγάλη ἦταν ἡ τεραχὴ πὸν ἀισθάνθηκα, ὥστε οἱ συναδέλφοί μου νόμισαν πὼς ἔπαθα καμμιὰ καρδιακὴ προσβολή. Μολαταῦτα, ἐπεβλήθημ' ἐπὶ ἐλατὸ μου, σπηλῆθα κάπως καί κατόρθωσα νὰ παῖξω τὸν ρόλο μου ὡς τὸ τέλος.

» Ἡ γυναῖκα με τὰ κίτρινα μάτια βρισκόταν σὴν Ἀμερική! Γύρισα στὸ σπίτι μου συντετριμμένος καί μελονότι μὲς ἀντίκρισα τὴν γυναῖκα μου ἀντελήφθη, ὅτι ὁ ἴδιος φραγμὸς πού με εἶχε χωρίσει ἀπὸ τὴν πρώτη μου γυναῖκα εἶχε μπει καί πάλι μεταξύ μας, ἀποφασίσαμε νὰ ποιηθῶμε με τὸν ἐλατὸ μου καί νὰ ἐξακολούθησῶ νὰ ζῶ ἀγαπημένα με τὴν δεύτερή μου Ἡλὸνα. Διὸ νύχτες ὅμως ἀρχότερα, ὅταν μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔργου πού παῖξαμε γύρισα στὸ καμαρίνι μου γιὰ νὰ ντυθῶ, βρήκα τὴν Χέντυ νὰ στέκεται κοντὰ σὴν τουαλέτα μου ἀντίκρου μου καί νὰ με κοιτάζει κατὰμάτια.

«—Αὐτὸ τὸ πράγμα δὲν πρέπει νὰ ἐπιληφθῆ γιὰ πρώτη φορά, Μπέλα, μὴ εἶπες. Μὲ εἶδες σὴν Βουδαπέστη καί ἀντελήφθη τὴ δύναμι μου. Τώρα προσπαθεῖς ν' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν ἐπίδρασί μου, ἀλλὰ μάταια παλεύεις. Ἀνήκεις σὲ μένα καί θὰ μὴ ἀντίξω σάν α. Φύγε μακριὰ ἀπ' αὐτὴ τὴν γυναῖκα πού παντρεύτηκες.»

«—Ἀλλὰ, Χέντυ, τῆς εἶπα, γιατί μὴ σὸ κάνει αὐτὸ τὸ πράγμα; Ἐμεῖς οἱ δύο πάχουμε πει νὰ ἀγαπηθῶμε καί μολαταῦτα δὲν ἠ ἀρίνεῖς νὰ εὐτυχίσω. Ποιὰ εἶσαι καί τί ζητᾶς τέλος πάντων, ἀπὸ μένα;

«—Αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ σὸ πῶ, Ἡρθὰ μόνον νὰ σὸ προειδοποιήσω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παντρευτῆς καί γιὰ τρίτη φορά. Ἄν συμβῆ ἕνα τέτοιο πράγμα, θὰ σὲ χτυπήσῃ σκληρότερα. Κάποια μέρα, Μπέλα, θὰ γίνουμε πάλι εἰμεις οἱ δύο μαζί, θὰ ἔλθεις νὰ εἰμαστε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον.»

» Ἐπέμεινε κατόπιν ἀπὸ μπρῶς μου καί ἀνοίξε τὴν πόρτα. Δοξίμασα νὰ τρέξω πίσω της, μὰ καίτι με κράτησε κερκωμένο σὴν θέσι μου. Προσπάθησα νὰ καταπολεμήσω τὴν μιστριώδη ἐπιρροή τοῦ ἔξωκουστος ἐλάνο μου, ἀλλὰ ἦν ἀδύνατον. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ἡ γυναῖκα μου καί ἐγὼ ἐχωρίσαμε. Ὁ γάμος μας δὲν εἶχε κρατήσει, παρὰ ἕνα μῆνα μόνον.

» Τὴν ἐποχὴ τοῦ τρίτου γάμου μου ἑταίρα σ' ἕνα θέατρο τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Εἶχα παντρευτῆ με μιὰ χαριτωμένη Ἀμερικανίδα καί πετοῦσα στὰ σύννεφα. Διὸ μέρες ὅμως μετὰ τὴν τέλει τῶν γάμων μου, μὲς σηκώθηκε ἡ αὐλαία, ἔνοιωσα πάλι τὸ ἴδιο συντριπτικὸ συναίσθημα πού εἶχα αισθανθεῖ ἄλλες δύο φορές προτῆτερα, σὴν Βουδαπέστη καί σὴν Νέα Υόρκη. Κάτω σὴν πλατεία ἀντίκρισα δύο κίτρινα μάτια κερκωμένα ἐπάνω σπὰ διὰ μου. Δὲν θυμάμαι πὼς ἔπαθα καί ἂν κατόρθωσα νὰ παῖξω σὸσά ἐκεῖνη τὴ βραδεία. Ἄπ' τὴ στιγμή πού ἀντίκρισα τὴ Χέντυ, ἀντελήφθημ' ὅτι δὲν θὰ μπορούσα ν' ἀποφύγω τὸ περρωμένο μου καί ὅτι καί ὁ γάμος μου αὐτὸς ἦταν κερκωμένο. Καί ἠ ἔπαισε φρόνη.

» Τὴν φορά αὐτὴ δὲν προσπαθήσα πράγματι νὰ παλαίσω πρὸς τὸ ἀναπόφευκτο. Συντετριμμένος ψυχικῶς καί σωματικῶς, εἶπα σὴν Βεατρίκη, τὴν γυναῖκα μου, ὅτι ὅλα εἶχαν τελειώσει μεταξύ μας. Καί τώρα ακόμα μιστῶνε ἡ καρδιά μου, δταν θυμάμαι τὴν βραδεία ἐκεῖνη. Ποιὰ ἐξήγησι μποροῦσα νὰ δώσω σὴν Βεατρίκη γιὰ τὴ στάσι μου; Πὼς μποροῦσε νὰ με καταλάβη; Ἡ διὸ μὴ πρῶτες γυναῖκες ἦσαν Οὐγγαρέζες καί εἰμεις οἱ Οὐγγυροί εἰμαστε ἕνας λαὸς μιστριωπῆς, ἕνας λαὸς με ψυχῆ. Ἐκεῖνες με εἶχαν καταλάβει, ἡ τουλάχιστον εἶχαν ἀντελήφθει ὅτι μὴ συνέβαινε καίτι, πού δὲν μπορούσα νὰ τὸ ἐξηγήσω. Ἡ Βεατρίκη ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ με καταλάβη. Καί μιὰ βδομάδα μετὰ τὸν γάμο μας, βρήκα τὴν γυναῖκα μου νεκρὴ στὸ κρεβάτι της, σκοταμένη με τὸ περιστρόφο! »

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΑΠΦΟΥΣ

ΕΡΩΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

...Μὲ τὸ Θεὸ τοῦ τραγουδιοῦ ἡ λύρα μου ἡ χρυσὴ
Μὲ Μούσες καί με Χάριτες καί κύνους, ἂν μπορούσες
στοῦ Παρνασσοῦ τὴν κορυφή, ἦ ἀνέβαινε μαζί,
γιὰ νὰ σὲ τραγουδοῦσε...

ΕΡΩΤΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ἄπ' τὴν Πάρο, τὴν Πάνορμο, θεά μου,
ἢ τὴν Κύπρο πούν' τὸ θεϊκό σου σπίτι,
Μὲ τραγοῦδι σὲ κράωω ἐδῶ κοντὰ μου,
ὦ Ἀφροδίτη!

Ἄπ' τῆς Κύπρου ἔλα τὸ περιγιάλι
τοῦ γλεντιοῦ μας νὰ γίνῃς τὸ θεμέλιο...
Μὲ ποτήρια χρυσὰ κέρασε πάλι
πόθους καί γέλιο...

Σάν γεμάτο ποτήρι καί ἡ καρδιά μας
κάνε σὺ, γλυκὰ νὰ ξεχειλίσει...
Νὰ στραγγίσῃ... μόνάχη ἡ φωνὴ μας
ὅταν θὰ σβύσῃ!...

Πάντα ἡ Πάρος, εἶσι τοὺς Θεοὺς μεθοῦσε
ὅταν ἔρωσ, τοὺς πῆργονε τὰ στήθη
Μὲ κροντήρι χρυσὸ ὁ Βοηθῆς κερνοῦσε
σ' ἔλους τὴ λήθη.

Καί γιὰ μένα... Ζητῶ μιὰ τέτοια χάρι...
Νὰ ξεχάσω τὸ ἄπονο μου ταῖρι,
Φέρω δῶρα κρῶσι, λευκὸ κριόρι,
καί περιστέρι...

Τῆς ἀγάτης τὸ φῶς καί τὸν παλμό,
μιὰ καί ἀδίκως ζητῶ νὰ δοκιμάσω,
τοῦ κλημάτου κερᾶστε με χρυσὸ...
γιὰ νὰ ξεχάσω!

ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ ΑΣΤΡΑ

(Στὴν φίλη της Ἀνακτορία)

Ἡ Σελήνη, στολίδι ἀσημομένη
σάν φερόσει, καί βγαίνει Ξελλογιόστρα,
στὸ σκοτάδι μπροστά της ἕνα-ἕνα
πεθαίνουν τ' ἄστρα...

Καί ὅταν βγαίνει, Ἀνακτορία, ἐγὼ
βλέπω πού ὅλα σκοτίζονται καί δύνουν.
Ἡ Ἀτθίδα, ἡ Γυρνώνα ἡ Γοργώ...
κοντὰ σου, ὀδύνουν...

ΩΔΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΤΟΡΙΑ

Ἐγὼ λέω, πὼς με τὸ Θεὸ μιλάει,
ὅποιος εἶνε κοντὰ σὲ τέτοιο σῶμα.
Καί κοιτάζει νὰ τοῦ χαμογελάῃ
αὐτὸ τὸ στόμα.

Σάν σὲ βλέπω—ἐγὼ γιὰ μένα—νοοῖθῃ
σάν δεμένη τὴ γλώσσα μου με πόνο,
Δὲν ἀκούω... Φλογίζω! ἀπ' τὸν πόθο.

Μὲ μιὰς θαμνάτου...
Σιγοτρέμω... Κρῶος ἰδρώς με κόβει.
Σάν χορτάρι ὅλα μου κερκωθῶν.
Ἄνασαινω με κάπο, χίλιο φόβοι
με συγκλονίζων.

Τί νὰ κάνω... Θὰ τὸ ἀποφῶρω μᾶλλον...
Τῆς ζωῆς μου ἦταν καί αὐτὸ γερμῶνο,
ἀντικρῶ μου, νὰ σὲ κοιτάζω μ' ἄλλον
καί νὰ πεθαίνω!

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ

...Κελαίδει στὴ κρῶα πηρῆ
τὸ νερὸ βρέχοντας γύρω τὴν πνεψὴ τὴν κωδωνιά,
καί ἀπ' τὴ φιλύσσα πού τρέχει, κατεβαίνει κερκῆ
ὁ Ὑπνος, καί σάν πάχνη ἀπλώνει πέρα ἐκεῖ στὴ σκοτεινιά.
Τ' ἀργυρὸ νερὸ ἀκούω νὰ σταλάξῃ σὴν σπηλιά
πού ἡ λιγερὴς Νεράιδες ἀπὸ τὴ δροσιὰ λουραμένης
με τὰ μάτια νεοταγμένα ἔχουν γυροὶ κερκωσμένους
στὴς νυχτιάς τὴ σιγαλιά...
Μεταφρ. ΛΑΛΙΟΥ ΚΑΡΑΚΑΣΗ

